

ת"פ 4054/08/17 - מדינת ישראל נגד קורניש חן (1987) בע"מ, רפאל גלם, משה דדיה יוסף

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 4054-08-17

לפני:

סגנית הנשיאה, השופטת אריאלה גילצר - כץ

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד חן אביטן

-

הנאשם:

1. קורניש חן (1987) בע"מ
2. רפאל גלם
3. משה דדיה יוסף
ע"י ב"כ: עו"ד אושרית מרציאנו ועו"ד אור לוי

החלטה

לאחר עיון בבקשה להורות על ביטולו של כתב האישום, התגובה והתשובה לה, להלן ההחלטה:

- ביום 2.8.2017** הוגש כתב האישום נגד קורניש חן (1987) בע"מ (הנאשמת מס' 1) בגין עבירה של התקשרות עם קבלן שירות לצורך קבלת שירותי ניקיון שאינו בעל רישיון בהתאם לסעיף 10ב(א) לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 וכן נגד מר רפאל גלם (הנאשם מס' 2) ומר משה דדיה יוסף (הנאשם מס' 3), בטענה כי הם הפרו את חובת הפיקוח החלה על נושא משרה בהתאם לסעיף 21(א) לחוק כאמור (שלושת הנאשמים יכוננו להלן: "**הנאשמים**").
- ביום 28.1.2018** הוגשה לתיק בקשה לדחיית דיון הקראה עקב התדיינות בין הצדדים בבקשה של הנאשמים להסדר מותנה מיום 25.1.2018 ובהמשך הוגשו מעת לעת בקשות לדחיית מועד דיון לצורך מיצוי דין ודברים בין הצדדים לעניין זה.
- על פי האמור בבקשה, **ביום 9.12.2019** הודיעה המאשימה כי היא מסכימה למתווה של הסדר מותנה כנגד הנאשמים מס' 1 ו-3 ומחיקת מר גלם (הנאשם מס' 2) מכתב האישום (כאמור בנספח 5 לבקשה) (להלן: "**ההסדר המותנה**").

4. אולם ביום 30.3.2020 הודיעה המאשימה על הקפאת תהליך ההסדר המותנה וזאת משנודע "אודות חקירה פלילית נוספת שנערכה כלפי החברה הנאשמת והמנכ"ל גלם, בגין חשד לעבירות התקשרות עם קבלן כ"א ללא רישיון + עבירות על חוק עבודת הנוער, זאת במהלך שנת 2019". בהודעה ציינה כי "בשלב זה יש להקפיא את תהליך ההסדר המותנה, שכידוע מותנה בהתחייבות לאי ביצוע עבירות נוספות, דבר שייתכן וקרה כבר בשנת 2019" (נספח 6 לבקשה).

5. בהמשך, ביום 7.6.2020, הודיעה המאשימה כי "מבדיקת הממונה לא נמצאה מניעה לסיים את התיק שבעניינו בהסדר מותנה כפי שהתחלנו לפני זמן רב" וכן הנאשמים נדרשו להשלים את המסמכים לצורך השלמת ההליך המותנה (כאמור בנספח 7 לבקשה).

6. עם זאת, שבוע לאחר מכן, ביום 15.6.2020, הודיעה המאשימה לנאשמים כך: "הריני לעדכן כי היום התקבלה החלטת הממונה, לאחר שזו בחנה שוב את הסוגייה בעניין מרשותיך, ולנוכח החקירה המתקיימת בעניינים בעבירות חדשות, לא ניתן להמשיך בהמרת האישום בעניינו בהסדר מותנה וכי ההליך הפלילי יימשך כסדרו" (כאמור בנספח 8 לבקשה).

7. נוכח הודעה שהוגשה לתיק על ידי המאשימה, ביום 15.6.2020, כי לא ניתן להגיע להסדר מותנה וכי יש להמשיך בהליך הפלילי, נקבע דיון הקראה בתיק.

8. ביום 1.7.2020 הגישו הנאשמים בקשה לקבלת חומרי חקירה ולדחיית מועד דיון ההקראה וביום 21.7.2020 הגישו בקשה לביטול כתב האישום - היא הבקשה מושא החלטה זו.

טענות הצדדים בבקשה מושא ההחלטה דנן

9. לטענת הנאשמים יש לבטל את כתב האישום וזאת מכוח סעיף 150 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ), מהטעם שניהולו של ההליך עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית בהתאם לסעיף 149(10) לחסד"פ. לטענתם, התנהלות המאשימה כלפי הנאשמים בהליך להסדר מותנה עולה כדי גרימת עינוי דין וכדי הפרת הבטחה מנהלית. שכן המאשימה השתתה להכריע בבקשת הנאשמים לסיים את התיק בהסדר מותנה ובמועד שהמאשימה הודיעה על הסכמתה להסדר המותנה כבר הייתה תלויה ועומדת החקירה הנוספת שנערכה במהלך שנת 2019. נוסף על כך, בין המועד שבו הודיעה כי אין מניעה להתקדם עם ההסדר המותנה חרף החקירה הנוספת ועד ליום שבו חזרה בה מהודעתה (15.6.2020) לא אירע כל שינוי נסיבות המאפשר חזרה מהבטחה להסדר (מה גם שהנאשמים המציאו את מירב המסמכים אשר התבקשו על ידי המאשימה בהתאם להנחיות). משכך, הואיל והמאשימה הפרה הבטחה מנהלית יש לבטל את כתב האישום כנגד כלל הנאשמים.

נוסף על כך, הנאשמים טענו כי יש לבטל את כתב האישום נוכח פגמים שנפלו בכתב האישום וזאת מכוח סעיף 149(3) לחסד"פ: ראשית, לטענתם, בכתב האישום לא נטען, כטענה עובדתית, כי מר מאמון הוא קבלן שירות הפועל בתחום

הניקיון ולא הוסבר ולא פורט בכתב האישום מהי אותה עבודת "ניקיון" המבוצעת כביכול על ידי מאמון (בשים לב להגדרות הסיווג האחד); שנית, כתב האישום אינו כולל התייחסות ליסוד הנפשי הנדרש ביחס לנאשמים 2 ו-3; שלישית, כתב האישום עומד בסתירה לעובדות כפי שעולות מהמסמכים בתיק החקירה והאמור מלמד על ניהול הליך חקירה רשלני ומטעה, אשר בוצע ותועד למראית עין בלבד, והכל תוך גרימת סבל ועינוי דין לנאשמים.

10. מנגד, המאשימה טענה כי הגשת כתב האישום עולה בקנה אחד עם עקרונות של צדק והגינות משפטית. המועד הקובע הוא 9.12.2019, עת נמסרה לנאשמים הודעה בדבר אישור המרת האישום בהסדר מותנה על פי המתווה שסוכם בין הצדדים וכל מו"מ שקדם לכך אינו רלבנטי.

הנאשמים השתתפו בהמצאת המסמכים הנדרשים לצורך ההסדר המותנה וב-30.3.2020 הוקפא הליך ההסדר בשל היודע על קיומן של חקירות חדשות שנערכות בעניין הנאשמים בנוגע לחשדות בעבירות חדשות בתחום דיני העבודה. ביום 7.6.2020 הודיעה המאשימה לנאשמים כי בשלב זה לא נמצאה מניעה להמשיך ההליך אולם ביום 15.6.2020, בחלוף המועד שהוקצה להגשת מלוא המסמכים, נערכה בחינה נוספת ועדכנית של סוגיית ההסדר המותנה ביחס לנאשמים לאור החקירות המתבצעות בעניינם, ולאור שינוי נסיבות בנוגע לחקירה החדשה בקשר לנאשמים, החליטה הממונה כי יש בחקירות המתקיימות בעניינם כדי להוות אי עמידת הנאשמים באחד מתנאי הסף הדרושים להליך הסדר מותנה.

לטענת המאשימה, עסקינן במו"מ שלא הושלם ולא נחתם כל הסדר בין הצדדים. לממונה במאשימה שיקול דעת מלא בכל הנוגע לקיום הסדרים מותנים עם נאשמים בעבירות נשוא כתב האישום, ובסמכותה לבחון את הדברים ככל הנדרש על מנת לגבש החלטתה, ואף לשנות את החלטתה בהתאם לנסיבות. במקרה דנן חל שינוי נסיבות הנעוץ בהתנהגות הנאשמים שהביאה לכדי חקירה פלילית חדשה בחשדות לעבירות נוספות, חלקן חמורות מאוד - שאין זה המקום לפרטם בשל היותם בלתי קשורים לאישומים דנן. מעבר לכך, הנאשמים מעולם לא עמדו בחלקם במסגרת ההסדר המותנה וגררו רגליים שבועות רבים בלא שסיפקו את המסמכים הנדרשים מהם, אף עד למועד ביטול האפשרות להסדר המותנה נוכח גילוי הנסיבות החדשות. משכך, אין לנאשמים אלא להלין על עצמם ודין הבקשה להידחות.

אשר לטענה בדבר פגמים בכתב האישום - המאשימה טענה כי לא נפלו פגמים הואיל וכתב האישום מתאר את העובדות הרלוונטיות והחשדות המיוחסות לנאשמים. ראשית, כתב האישום מתאר בבירור כי השירותים שסיפק הקבלן לנאשמים הם שירותי ניקיון באמצעות עובדיו וכתב האישום אינו צריך לפרט את סוג הניקיון שבוצע וממילא עניין זה יתברר בעדות הקבלן; לעניין היסוד הנפשי - לשון החוק קובעת במפורש חזקה לפיה הנאשמים 2 - 3 עברו עבירה אלא אם הוכחו אחרת על פי הוראות הדין; טענות הנוגעות לגופן של ראיות או חומרי חקירה מקומן בשלב ההוכחות.

דין והכרעה

11. לאחר עיון בטענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה לביטול כתב האישום להתקבל מהטעם שבסעיף 149(10) לחסד"פ, ולהלן אנמק.

המסגרת הנורמטיבית

12. דוקטרינת ההגנה מן הצדק, הוכרה בפסיקת בית המשפט העליון בע"פ 2910/94 **יפת ואח' נ. מדינת ישראל**, פד נ(2), 221 (להלן: "**הלכת יפת**"), ובהמשך הלכה והתפתחה בפסיקה, ואף הורחבה ע"י בית המשפט העליון בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פד נט(6), 776 (להלן: "**עניין בורוביץ**").

13. כיום, לאחר עיגון הדוקטרינה כטענה מקדמית בסעיף 149(10) לחסד"פ, לפיה די בכך שהנאשם יראה כי הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי בעניינו "**עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית**", הרי שהתנאים להוכחתה קלים יותר ואין עוד צורך במבחנים הנוקשים יחסית של התנהגות שערורייתית או בלתי נסבלת של הרשות, אשר נקבעו בהלכת יפת, ודי בפגיעה ממשית בתחושת הצדק וההגינות.

14. בעניין בורוביץ עמד בית המשפט העליון על חשיבותה של ההגנה מן הצדק בהליך הפלילי: "**עיקר עניינה של ההגנה מן הצדק הוא בהבטחת קיומו של הליך פלילי ראוי, צודק והוגן. בעיקרון עשויה אפוא ההגנה לחול בכל מקרה שבו קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות כפי שזו נתפסת בעיניו של בית-המשפט. מטרת החלתה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם, ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על מעשיהן הנפסדים. ואולם לרוב (אם כי לא תמיד) תיוחס הפגיעה בצדקו ובהגינותו של ההליך הפלילי להתנהגות נפסדת של הרשויות; ובמקרים כאלה אכן מוטל על בית-המשפט לבקר את מהלכיהן. ברם, לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות החוקרת או המאשימה, או רשות מעורבת אחרת, יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי הגנה מן הצדק; בין מפני שבאיזון בין האינטרסים הציבוריים המתנגשים גובר העניין שבקיום המשפט, ובין (וזה, כמדומה, המצב השכיח) מפני שבידי בית-המשפט מצויים כלים אחרים לטיפול בנפסדות מהלכיהן של הרשויות**".

15. עוד סקר בית המשפט העליון בעניין בורוביץ את המבחן התלת שלבי להחלת ההגנה מן הצדק: בשלב הראשון - בחינת הפגמים שנתגלו בהליך המשפטי ומידת עוצמתם, זאת במנותק משאלת אשמתו או חפותו של הנאשם; בשלב השני - בחינת השאלה אם קיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים האמורים יביא לפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, הכל תוך איזון בין האינטרסים השונים בהתחשב בנסיבות הקונקרטריות של המקרה, בתוך כך עשוי בית המשפט לייחס משקל בין היתר ל- חומרת העבירה, עוצמת הראיות, הנסיבות האישיות של הנאשם ושל קרבן העבירה, מידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן, חומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ונסיבותיה, מידת האשמה של הרשות; ככל שמעשה העבירה חמור יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבהעמדה לדין וככל שמעשה הרשות שערורייתי יותר ופגיעתו בנאשם ובזכויותיו חמורה יותר, יגבר משקלו של האינטרס הציבורי שבשמירת זכויותיו של הנאשם ובריסון כוחה של הרשות; ובשלב השלישי - לאחר שבית המשפט השתכנע כי קיום ההליך הפלילי כרוך בפגיעה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון **האם ניתן לרפא את הפגמים באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטול כתב האישום**.

16. כאמור לעיל, הנאשמים קובלים במקרה דנן על חזרת המאשימה מההסדר המותנה. בבג"צ 218/85 **תקוה ארביב נ' פרקליטות מחוז תל אביב**, פ"ד מ(2) 393 (להלן יכונה: "**פרשת ארביב**"), נבחנה בהרחבה סוגיית טיבם ומשמעותם של הסדרי טיעון, ונקבע כי מדובר בהסכם המחייב את המדינה ואת התובע, וכי הם רשאים להשתחרר

או לסטות ממנו רק מקום בו האינטרס הציבורי מחייב זאת; עוד נקבע, כי החלטת התביעה לחזור בה מהסדר טיעון צריכה להינתן לאחר עריכת איזון בין האינטרסים השונים הנכללים בגדר **האינטרס הציבורי, ובהם אמינות השלטון, הגשמת מטרות המשפט הפלילי והאינטרס של הנאשם**; כאשר במסגרת האחרון נכללים **אינטרס הציפיה** - עינוי הדין העובר על נאשם שציפה לכך שהבטחה שניתנה לו תקום ועתה בא השלטון ומתכחש להבטחתו שלו; **ואינטרס ההסתמכות** - בעניינו של נאשם אשר פעל על יסוד הבטחת השלטון, מסר מידע, הודה בעובדות כתב האישום או שינה בדרך אחרת את מצבו. באיזון בין האינטרסים על הרשות השלטונית להפעיל את שיקול דעתה בסבירות. מקום שהרשות השלטונית פעלה במיתחם הסבירות, לא יתערב בית המשפט, גם אם הוא עצמו - אילו פעל כרשות שלטונית מינהלית - היה נוהג אחרת.

17. באיזון בין האינטרסים השונים נקבע בפרשת ארביב כי:

"ניתן להצביע על קשת של אפשרויות, היוצרת מצבים שונים ומגוונים בעלי משקל סגולי שונה...אכן, בקצה אחד של הקשת מצויים המקרים, שבהם הנאשם מילא את מלוא חלקו בעיסקת הטיעון, ואילו מבחינת התובע לא חל כל שינוי בנסיבות. במצב דברים זה אין, בדרך כלל, אינטרס ציבורי בהשתחררות מעיסקת הטיעון..נהפוך הוא: האינטרס הציבורי, המבוסס על הצורך להבטיח את אמון הציבור במערכת השלטונית ועל הצורך להבטיח הגינות והגנה על האינטרסים של הנאשם, מחייב קיום ההבטחה, הכלולה בעיסקת הטיעון.

בקצה האחר של הקשת מצויים המקרים, שבהם הנאשם טרם מילא את חלקו בהסכם, ואילו מבחינת התובע חלו שינויים מהותיים בנסיבות, כגון שנתגלה חומר ראיות חדש, שיש בו כדי לבסס לכאורה אישום חמור הרבה יותר כנגד הנאשם. במצב דברים זה עשוי להתקיים אינטרס ציבורי בהשתחררות מעיסקת הטיעון. אינטרס זה מתבסס בעיקרו על הצורך להגשים את המשפט הפלילי מזה ועל העדר פגיעה באינטרס ההסתמכות של הנאשם מזה.

בין שני קצוות אלה מצויים מצבים שונים ומגוונים, שבהם האינטרסים השונים באים לידי התנגשות. כך, למשל, ניתן לתאר מצב דברים, שבו הנאשם טרם מילא את חלקו (אינטרס ציפיה בלבד), ומבחינת התביעה לא חלו כל שינויים בנסיבות האובייקטיביות, פרט למחשבה מחודשת של התביעה או לשינוי בהרכב האישי. במצב דברים זה יש ליתן משקל מיוחד לאינטרס הציבורי באמינות השלטון, ובדרך כלל אין לאפשר לתביעה לחזור בה מעיסקת הטיעון (ראה [21] cooper).

אכן, המצבים הקשים ביותר הם אלה, שבהם חלו שינויים הן אצל הנאשם (אינטרס ציפיה ממושך, מסירת מידע לשלטונות ביחס לנאשמים אחרים: הודאה באישומים) והן אצל התובע (התגלו עובדות חדשות, הנאשם הורשע בעבירה אחרת). האינטרס של הנאשם (בעיקר אינטרס ההסתמכות) מצדיק שמירה על עיסקת הטיעון. האינטרס של המשפט הפלילי מצדיק השתחררות מהעיסקה. במצב דברים זה יהא על התובע להעריך את משקלו של האינטרס האחד לעומת משקלו של האחר, תוך עימות בין השניים. כך, למשל, ניתן להצדיק השתחררות מעיסקת טיעון, אם השינוי אצל הנאשם הוא פחות ערך (ציפיה של מספר ימים בלבד), ואילו שינוי הנסיבות הוא רב ערך (מידע חדש המסבך את הנאשם בעבירה חמורה). בקביעת משקלו אלה על התובע להיות מודרך על-ידי העיקרון, כי בצד האינטרסים של הנאשם מזה ושל המשפט הפלילי מזה קיים אינטרס ציבורי נוסף, המתמקד באמינות השלטון".

מן הכלל אל הפרט

18. כאמור לעיל, במקרה דנן, המאשימה הפרה הבטחה שלטונית. המאשימה הודיעה על אישורה בדבר ההסדר המותנה כבר ביום 9.12.2019 (זאת לאחר דין ודברים בגין הצדדים שארך משך כשנתיים). הודעה זו נמסרה על ידי התובע החיצוני מטעם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים אשר הציג עצמו כבעל ההסמכה מטעם היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתבי אישום וניהול הליכים פליליים (כאמור בנספח 5 לבקשה). בהמשך, המאשימה הודיעה ביום 30.3.2020 על הקפאת ההליכים עקב חקירה פלילית נוספת שנערכה בגין עבירות בדיני עבודה שייתכן וארעו כבר בשנת 2019. עם זאת, ביום 7.6.2020 הודיעה המדינה כי אין מניעה לסיים את התיק בהסדר מותנה. חרף ההודעה מיום 7.6.2020, הודיעה המדינה לפתע ביום 15.6.2020 כי היא חוזרת בה מההסדר המותנה.

19. בחינת הפגיעה באינטרסים השונים בענייננו מעלה כי מבחינת האינטרס של **הגשמת מטרות המשפט הפלילי**, מבלי להקל ראש בעבירה המיוחסת לנאשמים וגם אם נניח לצורך הדיון כאן כי אכן חל שינוי נסיבות שבעטיו המאשימה הייתה רשאית להקפיא ביום 30.3.2020 את הליכי ההסדר המותנה (קרי, אותה חקירה נוספת), הרי שמשניתנה ביום 7.6.2020 הודעה כי **מבדיקת הממונה לא נמצאה מניעה לסיים את התיק שבעניינו בהסדר מותנה וזאת חרף אותה חקירה נוספת (בעטייה הוקפא הליך ההסדר ב-30.3.2020)**, היה על המאשימה להצביע על שינוי נסיבות או גילוי עובדות חדשות, המצדיק חזרה מהחלטה זו בהמשך - מה שלא נעשה.

20. בהודעת המאשימה מיום 15.6.2020 צוין כי **"היום התקבלה החלטת הממונה, לאחר שזו בחנה שוב את הסוגייה בעניין מרשותיך, ולנוכח החקירה המתקיימת בעניינם בעבירות חדשות, לא ניתן להמשיך בהמרת האישום בענייננו בהסדר מותנה וכי ההליך הפלילי יימשך כסדרו"** (נספח 8 לבקשה, ההדגשה הוספה). בהודעה זו **המאשימה לא פירטה מה היו הנסיבות החדשות שבעטין חזרה בה מהחלטתה מיום 7.6.2020** כי אין מניעה לסיים את התיק בהסדר מותנה. המאשימה לא פירטה האם ההחלטה מיום 15.6.2020 לחזור בה מההסדר המותנה נובעת מחקירה נוספת **אחרת** או מאותה חקירה נוספת שבעטייה הוקפאו הליכי ההסדר ב-30.3.2020 ובהמשך נקבע כי אין מניעה בעטייה להמשיך בהסדר המותנה ב-7.6.2020 או שמא במסגרת אותה חקירה נתגלו עבירות חדשות נוספות שלא היו ידועות עד ליום 7.6.2020.

21. בתגובה לבקשה דנן צוין באופן כללי ומעורפל כי **"ביום 15/6/2020...נערכה בחינה נוספת ועדכנית של סוגיית ההסדר המותנה ביחס לנאשמים לאור החקירות המתבצעות בעניינם, ולאור שינוי נסיבות בנוגע לחקירה החדשה בקשר לנאשמים, החליטה הממונה כי יש בחקירות המתקיימות בעניינם של הנאשמים כדי להוות אי עמידת הנאשמים באחד מתנאי הסף הדרושים להליך הסדר מותנה"** (סעיף 28 לתגובה, ההדגשה הוספה) וכן בהמשך צוין כי אין מקום לפרט את החשדות לעבירות נוספות בשל היותם בלתי קשורים לאישומים דנן (סעיף 49 לתגובה). משמע, גם בתגובה לבקשה דנן המאשימה לא פירטה מה היה השינוי בנסיבות או החשד לעבירות נוספות בעטיו שינתה את ההחלטה מיום 7.6.2020. האמירה בתגובה לבקשה דנן כי **"יש בחקירות המתקיימות בעניינם של הנאשמים כדי להוות אי עמידת הנאשמים באחד מתנאי הסף הדרושים להליך"** אינה מופיעה אף בהודעה מיום 15.6.2020 (נספח 8 לבקשה). כמו"כ, לא הוברר האם אכן חל בין ה-7.6.2020

ל-15.6.2020 שינוי נסיבות המצדיק חזרה מההסדר או שמא מדובר רק במחשבה מחודשת של הממונה לגבי סיום ההליך בהסדר.

22. במאמר מוסגר יצוין כי מההתכתבות שהוגשה לתיק (נספחים 12 - 14 לתשובת הנאשמים) עולה כי לא היה באי השלמת כל המסמכים כדי להשליך על עצם ההחלטה שלה לסיים את ההליך בהסדר מותנה אלא האמור נבע, כך נראה, מהחלטת הממונה לבחון שוב את הסוגייה.

23. מבחינת **האינטרסים של הנאשם** - מההתכתבויות בין הצדדים שהוגשו לתיק עולה כי הנאשמים המציאו למאשימה חלק נכבד מהמסמכים שנדרשו להמציא לה לצורך ביצוע ההסדר המותנה ובכלל זה תצהירים של החברה ונושאי המשרה (שהמאשימה ביקשה שהנאשמים יכניסו בהם תוספות או שינויים) (כאמור בנספחים 12 ו-13 לתשובת הנאשמים). עם זאת, גם אם נניח לצורך הדיון כאן כי לכאורה לא מתקיים במקרה דנן אינטרס ההסתמכות של הנאשמים בדבר שינוי מצב על יסוד הבטחת השלטון, הרי שנפגע אינטרס הציפייה שההבטחה שניתנה תקויים. כאמור לעיל, הליך ההסדר המותנה אושר ביום 9.12.2019 וכבר בשלב זה הייתה לנאשמים ציפייה סבירה שההבטחה תקויים. הליכי ההסדר המותנה אמנם הוקפאו ביום 30.3.2020 עקב חקירה נוספת (כטענת המאשימה) אך משהודיעה המאשימה ביום 7.6.2020 כי אין מניעה לסיים את ההליך ההסדר המותנה שוב נוצרה לנאשמים ציפייה סבירה כי בכך תם ונשלם העניין, אלא שגם לאחר הודעה זו המאשימה שוב שינתה את עמדתה בהמשך.

24. בהתאם לאמור בפרשת ארביב וכן בבג"ץ 492/11 **יחיא טורק נ' פרקליט המדינה** (27.3.2011) (להלן: "**פרשת טורק**"), מקום שבו הנאשם טרם מילא את חלקו (כך שמתקיים אינטרס ציפייה בלבד שההבטחה שניתנה תקויים), ומבחינת התביעה לא חלו כל שינויים בנסיבות האובייקטיביות, פרט למחשבה מחודשת של התביעה (ובמקרה דנן המאשימה לא הראתה מה היה השינוי בנסיבות שהצדיק את החלטתה לחזור בה מההסדר המותנה לאחר שכבר הודיעה ביום 7.6.2020 כי אין מניעה לסיים את ההליך בהסדר חרף החקירה הנוספת, למעט טענות כלליות ומעורפלות שנטענו בעלמא). במצב דברים זה יש ליתן משקל מיוחד לאינטרס הציבורי באמינות השלטון, ובדרך כלל אין לאפשר לתביעה לחזור בה מעסקת הטיעון (כאמור בפסקה 15 לפסק הדין בפרשת ארביב וכן כאמור בפסקה 14 לפרשת טורק).

25. אינטרס הציבור אינו רק בהעמדת עבריינים לדין. **אינטרס הציבור הוא גם באמינות השלטון ורשויות התביעה.** המאשימה לא הבהירה מהו אותו אינטרס ציבורי כבד משקל שלא קיבל את המשקל הראוי בהסדר המותנה, המצדיק חזרה מההסדר. חזרת המאשימה מהחלטתה על הסדר מותנה לאחר שכבר הודיעה שאין מניעה להמשיך בו חרף החקירה הנוספת, יש בה כדי לפגוע באמינותם של הסדרים מותנים ובאמינות השלטון משאינו מקיים את הבטחותיו - ולפי המבחנים וההאיזונים שנקבעו בפרשת ארביב, נראה כי חזרתה של המאשימה מהסדר הטיעון בעניינו, לא הייתה סבירה.

26. אמנם בפרשת ארביב הוגשה עתירה לבג"צ במסגרתה התבקש בית המשפט לחייב את התביעה לקיים את הסדר הטיעון שנערך עם הנאשם, ועל כן נקבע כי על בית המשפט לבחון את סבירות החלטת התביעה בהפעלת שיקול

דעתה, וכי מקום בו החלטתה מצויה במתחם הסבירות, בית המשפט לא יתערב בה. בעניינו, הגם שלא מתבקשת תרופה כזו, הרי שהשיקולים שמנה בית המשפט העליון לשם בחינת סבירות ההחלטה, יפים לשם בחינת שאלת התקיימותה של ההגנה מן הצדק.

27. התנהלות המאשימה המתוארת לעיל בעניינם של הנאשמים פוגעת פגיעה חמורה בזכות הנאשמים להליך הוגן. לנאשמים נגרם עינוי דין הן כאשר כתב האישום הוגש ב-8/2017 ודין ודברים בין הצדדים לעניין ההסדר המותנה ארך כשנתיים, והן מכך שגם לאחר שהמאשימה כבר אישרה את ההסדר המותנה (ב-9.12.2019) שינתה את עמדתה בעניין פעם אחר פעם - ראשית הקפידה את ההליך למשך מספר חודשים, לאחר מכן קבעה כי אין מניעה לסיים את ההליך בהסדר, ולבסוף ביום 15.6.2020 נמלכה בדעתה, מבלי להצביע מה נשתנה בנסיבות.

28. בנסיבות העניין, לטעמי, הסעד הראוי הוא ביטול כתב האישום (כאמור בסעיף 150 לחסד"פ) זאת שעה שקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים האמורים יביא לפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות. תפקידו של בית הדין לעמוד בשער, להגן על זכות הנאשמים להליך הוגן ולמנוע פגיעה באמון הציבור בהתנהלות המאשימה בכל הנוגע להליך של הסדר מותנה.

29. נוכח האמור לעיל, התייתר לכאורה, הצורך להתייחס ליתר טענות הנאשמים לעניין הטענות המקדמיות של הנאשמים מכוח פגמים בכתב האישום בהתאם לסעיף 149(3) לחסד"פ. אולם למען שלמות התמונה נתייחס גם לטענות אלו. יצוין כי להבדיל מהטענה להגנה מן הצדק, לא מצאנו ממש בטענות אלו.

ראשית, בכתב האישום נטען כי הנאשמת מס' 1 התקשרה עם קבלן השירות מר מאמון בהסכם לקבלת שירותי ניקיון בלא שהיה בידיו רישיון בהתאם וכמתחייב מהוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (כאמור בסעיפים 4, 5 ו-7 לכתב האישום). משכך, טענת הנאשמים כי בכתב האישום לא נטען, כטענה עובדתית, כי מר מאמון הוא קבלן שירות הפועל בתחום הניקיון, אין בה ממש. כתב האישום אינו צריך לפרט את סוג הניקיון שבוצע (כטענת הנאשמים), ובכל מקרה אין באמור כדי להצדיק ביטול כתב האישום ועניין זה יתברר בעדויות.

שנית, אשר לטענה כי כתב האישום נעדר "יסוד נפשי" ביחס לנאשמים 2 ו-3. כתב האישום מפנה להוראות חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 לעניין הפרת חובת הפיקוח על ידי נושא משרה שם גם קבועה חזקה בסעיף 21ב) לחוק לפיה **"נעברה עבירה לפי סעיף 20 בידי תאגיד, חזקה היא שנושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח שנהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה"**. משכך אין בטענה לעניין היעדר "יסוד נפשי" להצדיק ביטול כתב האישום.

שלישית, אשר לטענה כי קיימת סתירה בין כתב האישום לבין המסמכים מתוך חומר החקירה, הרי שטענות אלו מקומן בשמיעת העדויות ובסיכומים ואין מקום לבטל את כתב האישום בשל כך.

סוף דבר

30. הבקשה מתקבלת - כתב האישום בטל מכוח סעיף 149(10) לחסד"פ.

31. נוכח התוצאה כאמור התייתר גם הצורך ליתן החלטה בבקשה לעיון בחומרי חקירה.

ניתנה היום, י"ד תשרי תשפ"א, (02 אוקטובר 2020), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.